

нашао меру како ће теоријске концепције, управну и судску праксу и позитивно право изложити сажето за потребе студената и њима и практичарима пружити основе швајцарског управног права. Овај уџбеник пружа и материјал за дискусију и подстиче да би можда било време расправљати шта би све улазило у предмет управног права. Неки делови ове књиге, на пример, у југословенском праву образују посебне научне дисциплине као што су Наука о финансијама или Радно право.

На крају, овде могу поменути још једну књигу швајцарског управног права на француском језику. За познавање швајцарског права ова књига може бити од необичне користи. Књигу је припремио секретар Државног савета Кантона Женеве Dominique Haenni (*La jurisprudence administrative du Conseil d'Etat du Canton de Genève, Editions de la Chancellerie d'Etat, Genève, 1971, 709 стр.*). Ова савесно обрађена књига даје преглед целокупне судске праксе Државног савета Женеве. У њој су изложене одлуке Државног савета Женеве од 1929. до 1970. године, а такође су изложени и ставови федералних власти (федералних департмана, Савезне владе, Савезног суда) на ове одлуке.

др Б. Денковић

Science et action administrative. Mélanges Georges Langrod. TEXTES REUNIS PAR LOUIS BOULET, Paris, 1980, Les Editions d'organisation, 496 str.

Проф. Жорж Лангрод већ давно својим објављеним радовима и предавањима ужива опште поштовање не само у Француској него у читавом свету и стога врши одређен утицај на развој управних наука, а посебан је његов утицај на развој Науке о управи у Француској. Његови поштоваоци приредили су и објавили овај Зборник радова поводом његовог пензионисања по сили закона. После предговора проф. Ведела, Зборник има укупно 29 чланака. Чланци су распоређени у три дела: Наука и управа (10 чланака); Структуре и људи (9 чланака); Власт и акција (8 чланака) и Од акције до науке (2 чланка).

Тешко би било у овој белешци дати анализу објављених чланака али се може навести шта је предмет излагања у овим чланцима како би се добила представа о садржини овог Зборника. У првом делу — Наука и управа — објављени су следећи чланци: Мукe Науке о управи у Француској — Покушај објашњења (F. Bardeau) Интерграционе тежње у управној науци (K. Konig); Управна наука и право (D. Loschak); Управна наука и теорија Управног права: Размишљање на основу пољског искуства (T. Kuta); Дефиниција управног права према Ж. Лангроду (J. Sieklucki); Феномен јавне управе и стварање правних правила (Методолошка разматрања — (A. Wasilewski); Критеријуми за класификацију правних поредака у правним системима (L. J. Constantinesco); Јавне организације и приватне организације (G. Cataldi); Анализа система и управе (Ch. Roig); Управна мисао и основи развоја јавне управе (F. Knöpfle).

У другом делу — Структуре и људи — обрађено је следеће: Биро-кратски централизам и децентрализација (D. Argyriades); Управа и традиција у Африци: Ка новим истраживањима (J. Ménier); Нови изазов микро-држава (M. Murray); Реформа управе у Пољској 1918—1939 (H. Izdebski); Марксистички модел управе (G. Timsit — C. Wiener); Реформа јавне функције у СР Немачкој (H. Siedentopf); Реформа пакистанске јавне функције (A. Husain); Стварање кадрова управе путем истраживања (G. Dupuis); Национална јавна функција — Међународна јавна функција (A. Plantey); У трећем делу — Управа и акција — објављени су ови чланци: Идентификација проблема: полазна тачка за јавну делатност (H. König); Анализа вредности у системима управе (Z. Martyniak); Одлуке јавних власти: модели и стварност (B. Gourlay); Управа и грађани: Зависност, кооперација, незаинтересованост? (J. Letowski); „Природна права” и проблем управног поступка у англосаксонском правном систему (J.M. Auby); Међународне организације и незаконити акти службеника (I. Seidl-Hohenveldern); *Ars administrandi longa est* (A. Gawalewicz); О управним слабостима (R. Catherine — G. Thuillier); У одељку — Од акције до науке — обрађене су следеће теме: Од менаџмента до науке о управи (L. Boulet); Од предмета науке о управи до „управних чињеница” (J. Moreau). На крају дата је биографија проф. Лангрода и библиографија његових објављених радова.

Из наведених наслова, и с обзиром на писце чланака који и сами уживају углед као професори управног права и науке о управи, може се приметити да је овај Зборник изузетно користан свима који се баве проблемима Управног права и Науке о управи. Одлика је овог Зборника да је цео посвећен проблемима Управног права и Науке о управи. С разлогом се већ истиче да овај Зборник указује колико се изучавање јавне управе обновило и колико се све више развија.

У предговору овог Зборника проф. Ведел исправно истиче: „Кад се баци поглед на биографију и библиографију који пред нашим очима приказују функције и радове проф. Лангрода, хвата вас вртоглавица. Да ли је могуће да је један човек сам могао да влада тако различитим областима — са толиким мноштвом публикација у разноврсним облицима: књиге, чланци, реферати? Квантитет по себи се разуме не би ништа представљао без квалитета, и чудо је управо у томе да сви његови радови (не помињући овде његова предавања) ни у једном тренутку, чак и у његовим узгредним мањим радовима нису олако и импровизовано спремљени. Ту су савесно наведени и извори и научна литература која се односи на предмет излагања. Ништа није заборављено. Ништа им недостаје: ни подаци о чињеницама или праву, ни нове тенденције, ни анализа изложених аргумената. Том ерудицијом влада снажна личност писца који врши избор свог истраживања, доноси своје закључке и коначне оцене. Свакако није случајно, да је у таквом његовом истраживачком раду, Наука о управи имала прворазредни значај... Разумљиво је осећање гордости коју правник може имати кад констатује да је Ж. Лангрод полазећи од права дошао до Науке о управи. Пре свега, јер је у томе изванредно успео.

Затим, што нам је показао, да се на том истраживачком пољу и сазнавању, може из правне културе извући корист не осећајући евентуалне негативне последице. Јер, тачно речено, право у одређеној мери може имати неповољне последице за сваког ко се њиме служи као основном за упознавање одређене стварности. Не прелази се тако једноставно од „треба“ (Sollen) ка свету „јесте“ (Sein). То се види у политичкој науци и у социологији. Али, „Ђаво носи камен“, како каже провансалска изрека, и правник налази у свом нормативном пртљагу прво упознавање друштвене стварности, додуше, врло једнострано јер не обухвата целину, али није ни безначајно. На правнику је да се не превари да само један од стубова на улазу схвати као нову грађевину...” (стр. 7).

Препоручујући овај Зборник свим заинтересованим за проблеме Управног права и Науке о управи, на крају радо истичем да је проф. Ж. Лангрод већ давно познат од југословенских правника. Један је његов рад и преведен на српско-хрватски језик још 1960. године (Управни поступак и управно право, Београд, Завод за јавну управу.

др Д. Денковић

André de Laubadère, Andre Mathiot, Jean Rivero, Georges Vedel,
PAGES DE DOCTRINE, Paris Librairie générale de droit et de
jurisprudence, 1980, T. I 604 str., T II 544 str.

У току 1980. године, по сили закона, пензионисани су познати француски професори управног и уставног права А. д Лобадер, А. Мао, Ж. Риверо и Ж. Ведел. Њихово пензионисање Универзитет Париз II обележио је издавањем овог зборника. Ваља приметити да се обично у зборницима у част професора који одлазе у пензију објављују радови њихових поштовалаца и ученика. У овом случају одступљено је од ове уобичајене праксе тако да су у два тома овог Зборника објављени само чланци ових професора који одлазе у пензију. Ови објављени чланци данас се теже могу наћи јер се налазе расути у многим часописима. Чланци су распоређени у више одељака: Извори права (Правна мисао; Правни поредак — 11 чланака); Држава и политика (Општа теорија државе; Политички режими и политичке институције; Политички режим Француске; Јавне слободе — 21 чланак); Управа и право (Техника управе; Општа теорија управног права; Управа и судство — 21 чланак); Поглед на међународну заједницу (Упоредно право, Европско право; Међународно јавно право — 9 чланака). Објављено је 15 чланака проф. Д. Лобадера; 10 чланака проф. Матјоа; 22 проф. Ривероа и 15 проф. Ведела. За сваког професора дата је биографија и библиографија његових објављених радова. Избор објављених чланака извршили су сами професори у чију је част објављен зборник што му даје посебну вредност јер се поново објављују они чланци који се по оцени самих писаца могу сматрати битним за одражавање њиховог дела.